

je ustanovila mizarška zadruga za Goriško, da se lažje povzdigne ta obrt.

Trst. Italijanski mestni svet se z rokami in nogami brani slovenskega poslanca viteza Nabergoja. Mož jim je povedal že marsikatero britko resnico.

Hrvatsko. Ogrska vlada hoče raztegniti postavo o gospodarskih in obrtnih zadrugah tudi na Hrvatsko. S tem bi hrvatsko prebivalstvo postalo v denarnih in kreditnih stvareh odvisno od Ogrske in mažarica-cija bi skokoma napredovala.

Vnanje države.

Vojška. Zadnjokrat smo poročali, da je bila pri Manili na Filipinih pomorska bitka med Španjci in Amerikanci, ki se je končala neugodno za Španjce. Od istega časa se ne sliši nič zanesljivega, da bi se sovražnika že zopet kje spoprijela. Pač krožijo poročila, toda mi jih ne prinašamo kot zanesljivih, da se je v nedeljo bil vroč boj na severni strani otoka Domingo, ki leži med Kubo in Portoriko. Sodi se, da si stojita nasproti ameriškansko brodovje pod poveljstvom Sampsonovim in španjsko kapverdsko brodovje, o katerem se dosedaj ni ničesar slišalo. Naj zadnja poročila pravijo o bitki pri Manili, da so Amerikanci razdeljali 11 ameriških ladij, ubili 150 Španjcev, 250 so jih pa ranili. Ker pa se o ameriškanskih izgubah ničesar ne govori, treba je čakati, ali ni poročilo po ameriškanskem zlagano.

Italijansko. Vkljub odpravi žitne carine se še nadalje pojavljajo nemiri po raznih mestih Italije. Razdraženo in lačno ljudstvo napada prodajalnice, skladišča in zasebne hiše ter ropa blago in živila. Vojaštvo mora biti vedno na nogah. V Milanu in Napolju se je odredilo že obsedno stanje.

Nemško. Državni zbor je razpuščen. Kmalu bodo nove volitve, in vse stranke se že pripravljajo na volilno borbo. V sklepnem govoru na državni zbor cesar ni omenil trozveze, kar se nekaterim zdi jako čudno.

Francosko. Volitve so se zvršile za vlado in tudi katoličane jako ugodno. Vlada bo imela v novem državnem zboru številne večino kot dosedaj.

Turško. Kdo bo guverner na Kreti še se zmiraj za gotovo ne ve. V zadnjem času se je zopet veliko govorilo, da bo vendarle grški prestolonaslednik. Naš poslanik v Carigradu je zahteval odškodnino za vse škode, ki so se napravile v zadnjih nemirih katoliškim turškim podanikom v Armeniji. — Iz Tesalije bodo sedaj Turki po prisiljevanju velevlastij vendar morali odzvati svoje vojaštvo.

Cerkvene zadeve.

Veseli dnevi za Sv. Križ tik Slatine.

Povodom smrti raj. nadžupnika Fröhliche so prevzvišeni škof Strossmayer brzojavno omilovali Križevljane, želeč jim objednem pokojniku enakega naslednika. Hvala Bogu, ta želja se je izpolnila; kajti dne 28. t. m. so dospeli k Sv. Križu novi nadžupnik, vroznani č. g. Fr. Korošec v spremstvu mnogih duhovnih sobratov. To je bil za Sv. Križ veselja dan. Stavili so se maji in slavloloki. Ljudstvo je popustilo delo in dom ter hitelo pozdravljat novodošleca. Slatina in Sv. Križ sta vsa plapolala v razstavah. Mnogo slatinske gospode in ljudstva je med strelbo in godbo sprejelo č. g. nadžupnika ter jih dostojno pozdravilo. Še več ljudstva je željno pričakovalo č. g. nadžupnika pri Sv. Križu z mnogimi duhovniki, križevskimi župani in šolsko mladino. Po navdušenem pozdravu so se vršili v cerkvi, ki je bila natlačena ljudstva, običajni obredi. Č. g. nadžupnik so si takoj pridobili srca vseh župljanov, kojih navdušenje je priklopelo do vrhunca, ko jih č. g. nadžupnik ljubeznivo nagovoré, zagotavlja je jih svoje ljubezni in povdarja, da

hočejo svoje delovanje pri Sv. Križu pričeti v znamenju nadpastirskega blagoslova, ki so ga danes mil. g. knezoškof podelili njim in njihovim ovčicam.

V nedeljo na to, dne 1. majnika je bil prekrasen dan, kojega se je veselilo vse, kar leze in gre, kojega se je veselila posebno cela obširna križevska nadžupnija in sosedi. Zbralo se je vernega ljudstva od blizu in daleč toliko, da je postala velika in prostorna cerkev vsaj polovico premala.

Točno ob 1/2 10. se poda med zvonjenjem in pokanjem možnarjev lepa vrsta od raznih krajev prihitelih gostov-duhovnikov z novim preč. g. nadžupnikom iz nadžupnišča v lepo okrašeno cerkev. V tej procesiji smo videli odličnega gospoda iz Maribora, ki so pred ravno dvajsetimi leti tukaj pastirovali, mil. g. kanonika, ravnatelja in profesorja dr. Iv. Mlakarja z njegovima spremljevalcema č. g. Vrežetom in Signom. Videli smo tudi mil. g. kanonika iz Slov. Bistrice, preč. g. dekanijskega upravitelja Rogaške dekanije, župnika od Sv. Petra pod Sv. gorami, prejšnjega dekana tukajšnjega, duhovnega svetovalca in župnika Poljčanskega, župnike od Sv. Petra, iz Kostrivnice, Stopere, Št. Florjana, Vine gore na Hrvatskem, provizorja Rogaškega in Št. Emskega itd.

V cerkvi so blagoslovili mil. g. kanonik in instalator dr. Mlakar v navzočnosti visokorodnega gospoda c. kr. namestniškega svetnika v Ptujju Alfr. viteza Schererja najprej prekrasno rudečo, v Mariboru pri č. šolskih sestrah izdelano mašno opravo, koju so sami naročili in tej nadžupnijski cerkvi v spomin na ta slovesni dan in na svoje nekdanje tukajšno delovanje velikodušno podarili. Potem pa so nam v eno uro dolgem, dovršenem govoru razložili dosedanje življenje in delovanje novega g. nadžupnika kot nekdanjega priljubljenega kaplana v Št. Rupertu nad Laškem, pri Sv. Vidu na Planini, v Cirkovcah in kot prefekta v Mariboru, ter kazali in v jasnih, navdušenih besedah razlagali, da se smejo k novemu svojemu pastirju zatekati mladi in stari, bogati in revni. Za vsakega bodo imeli lep nauk, dobro tolažilno besedo, posebno pa jih bodo učili Boga prav spoznavati, častiti, moliti in ljubiti, da bodo med njimi gojili prelepe rožice tri: vero, upanje in ljubezen.

Pri slovesni sv. maši občudovali smo vsi domače priproste pevce in pevke, ki so pod vodstvom svojega kapelnika preč. gosp. kaplana Trafenika in s spremljevanjem izvrstno izurjene Šmarske godbe težko latinsko mašo z vlogami popevali, dobro in umetno, kakor dobro izvežbani pevci katerekoli mestne cerkve.

Z veseljem je pobožno ljudstvo še po opravljenih cerkvenih opravilih v cerkvi ostalo ter ljubega Boga hvalilo, da je mu poslal novega pastirja in da je ta dan podelil tako krasno vreme.

Bog tudi daj, da bi mnogo mnogo let pri nas več instalacije ne bilo treba!

Gospodarske stvari.

Živinorejska in mlekarska zadruga.

Iz vranskega okraja.

Živinorejska in mlekarska zadruga za vranski okraj pri sv. Juriju ob Taboru, registrovana zadruga z omejeno zvezo s petkratnim deležem, tako se bo namreč oficijelno nazivala — se bo vendar ustanovila, ako bo šlo po sreči. Začetek je storjen. V nedeljo dne 1. maja je bil sklical predsednik osnovalnega odbora shod, na katerem je govoril gospod Ivan Kač iz Žalca bistvu, o pomenu zadruga itd. Rekel je: ker se dandanes vsi ljudje, vsi stanovi združujejo, se morajo tudi kmetje združiti, potem si bodo pomagali. Tako združevanje kmetov pa je ravno v zadrugi; in zadruga, katera se tu

ustanavlja, prinaša zadrugnikom lahko veliko blagostanja, ako bo vladala med njimi sloga in moštvo. Podal je udeležencem tudi več praktičnih nasvetov, katere je pojasnil z izizgledi iz svoje izkušnje. Za njim je razlagal in pojasnjeval vrli boritelj za našo organizacijo, gospod dr. Iv. Dečko iz Celja, zadruga pravila s pravnega stališča. Oba gospoda so zbrani pazno poslušali, in predsednik ju je tudi kar najsrčneje zahvalil za njihovo trud in nasvete. Na-to se je takoj dalo vpisati precej udov, a načelstvo, ki sestoji iz ravnatelja in 11 odbornikov, ter nadzorništvo se bode volilo v prihodnjih dneh. Namen zadruga je ta, da se bode povzdignila živinoreja in da bodo kmeti mogli mleko svojih krav v denar spraviti. Vsako jutro in večer bodo pošiljali sveže mleko v zadruga mlekarno, kjer se bode takoj posnemalo s pripravljenim strojem ter se bo delalo surovo maslo in sir. Vsak ud plača 2 gld. vpisnine in vzame jeden delež za 10 gld. Torej le pametno in varno in složno naprej! Vsak začetek je težek, a s slogo in odločnostjo se da vse premagati. Gospodu dr. Ivanu Dečku in gospodu Ivanu Kaču pa še enkrat najsrčnejša zahvala!

Žitna carina.

Ker je bila lani skoro povsod slaba žitna žetev, poskočila je pšenici in rži cena nenavadno visoko. Vsled tega pa se je zvišala tudi cena kruha. Seveda občutijo to draginjo le oni slojevi prebivalstva, ki si morajo z denarjem kupiti kruh in si ga ne pridelajo sami. Torej delavski stan je najbolj zadet zaradi nastale draginje. Proizvajalni stanovi kruha pa, namreč poljedelci, bi bili sedaj na dobrem, ako bi imeli kaj prodati. Toda ker nimajo kaj prodati, zato so ravno taki siromaki kakor delavci. Le ta razloček je, da delavci nimajo denarja, da bi si nabavili za vsakdanje življenje potrebnih rečij, kakor obleke, soli, luči, mila itd. Posebno velika beda je zavladala vsled podraženja kruha na Italijanskem in Francoskem. Da bi vsaj nekoliko preprečili lakoto, odpravili sta obe državi svoje žitne carine. Sedaj sme namreč vsakdo, ne da bi kaj plačal, uvažati žito v v omenjeni državi. S tem pride več žita na trg iz drugih držav, cena mu pade in tako bo tudi kruh cenejši. Ker pa so evropski žitni trgi prepreženi z zajnkami goljufivih in brezvestnih špekulantov, bodo ti gotovo skrbeli medsebojno, da cena preveč ne pade. Saj s tem pride veliko več denarja v njih žepe, in to jim je bolj pri srcu nego blagor stradajočega ljudstva. Govori se, da tudi v Avstriji mislijo odpraviti carino. No za prebivalce, ki si morajo vsak dan kupovati kruh, bi to bilo dobro. A za kmete le tedaj, ako res nimajo več žita prodati. Samo, ako se že odpravi carina, odpraviti se ne sme za vselaj, ampak le do prihodnje žetve, kajti potem lahko zopet pride domače žito na žitne trge. P.—

Sejmi. Dne 16. maja v Vojniku, Arnovžu, Št. Ilju pri Mariboru, Studenicah, Rogatcu, Cmureku, Pilštajnu, na Bizeljskem. Dne 17. maja v Marjinem Brezju pri Mariboru. Dne 18. maja v Braslovcah, Konjicah, pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., na Ptujski gori, v Turnišcah pri Ptujju (svinjski). Dne 20. maja pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Dopisi.

S Cvena pri Ljutomeru. (Odgovor.) Zdi se nam potrebno, nekoliko besedij odgovoriti na dopis s Cvena, katerega je objavila zadnja številka »Slov. Gospodarja.« V Cvenu stanujejo sami kmeti, kateri si morajo služiti vsakdanji kruh z žuljevimi rokami. Dandanes namreč mora kmet marljivo delati in ne sme nikjer časa tratiti. Saj je znano, kako se pritiska na kmeta od vseh strani, pomoči pa mu nikdo ne ponuja. Prva skrb kmetova